

INHOUD

DE VROUW DIE EEN ICOON WERD	6
DE GESCHIEDENIS VAN CHANEL	10
ICONEN	64
Mode	66
Modesieraden	142
Haute joaillerie	182
ANDEREN OVER CHANEL	210
Rachel Koffsky Parker: Rebelse elegantie die een legende werd	212
Morgane Halimi: Chanel: continuïteit en innovatie bij een modelegende	218
Jan Schoormans en Peter van der Bel: Channels complexe persoonlijkheid	224
Beppe Vicenti: Mannelijkheid en vrouwelijkheid in de esthetiek van Chanel	230
NOTEN	236
FOTOVERANTWOORDING	238
BRONNEN	239
OVER DE AUTEUR	240

DE VROUW DIE EEN ICOON WERD

.....

‘Mijn leven beviel me niet, dus creëerde ik mijn eigen leven.’

Gabrielle Coco Chanel

En wat voor een leven! Het is moeilijk om nog iets nieuws te zeggen over iemand die het onderwerp is van talloze boeken, artikelen, films, documentaires en tv-series. Een vrouw die zelfs de inspiratiebron was voor een Broadwaymusical, *Coco*, met Katharine Hepburn in de hoofdrol. Fenomenaal, legendarisch, rebels, controversieel; vrouw, ontwerper, ondernemer; ze was het allemaal.

Chanel was tenger en vastbesloten, elegant en temperamentvol, visionair en ernstig getraumatiseerd. Na haar jeugd in een weeshuis ‘creëerde’ Chanel zichzelf alsof ze een personage was; ze ontwierp niet alleen mode, maar ook haar eigen legende door de trauma’s uit haar verleden aan te passen of uit te wissen. Ze was een vrije vrouw in een door mannen gedomineerde wereld en wist haar plek te veroveren in een elitaire industrie, maar maakte ook dubbelzinnige en vaak controversiële keuzes, vooral tijdens de Tweede Wereldoorlog. In haar werk was ze een visionair. Ze was hard voor de mensen om

zich heen en wist altijd een aureool van beheersing en geheimzinnigheid in stand te houden.

Chanel’s persoonlijkheid is moeilijk te definiëren. Licht en schaduw, creatieve genialiteit en persoonlijke kracht komen erin samen. Misschien is het deze complexiteit waardoor ze nog steeds zo fascinerend en ondoorgroendelijk is.

Het is moeilijk de juiste woorden te vinden om haar te beschrijven; *briljant*, *revolutionair* en *vastbesloten* zijn nog maar een begin.

Sarcastisch misschien, want toen collega-modeontwerper Paul Poiret haar in het zwart gekleed zag en uitdagend vroeg om wie ze rouwde, grapte ze: ‘Om u, meneer.’

Een beetje *wreed* toen ze maatschappelijk wraak kon nemen: nadat ze met haar nederige afkomst de baas was geworden van Russische vrouwen van adel, die ze inhuurde om de stoffen voor haar jurken te naaien.

Hard toen ze, in plaats van solidair te zijn met haar werknemers die om eerlijker lonen vroegen,

De Franse modeontwerper Coco Chanel (1883-1971) in haar appartement aan de Rue Cambon, Parijs, 1937.

In 1923 wilde Chanel groeien op de parfummarkt en ze benaderde Théophile Bader, de eigenaar van Galeries Lafayette, om tot samenwerking te komen. Hoewel hij interesse had, zei Bader haar dat hij meer nodig zou hebben dan Beaux kon produceren en dus bracht hij haar in contact met de broers Pierre en Paul Wertheimer, de eigenaren van een van de grootste bedrijven in cosmetica en parfum in Frankrijk: Les Parfumeries Bourjois.

Omdat ze zich liever wilde focussen op de kledingtak van haar bedrijf, verkocht Chanel de productie- en distributierechten van haar parfums aan de Wertheimers in ruil voor 10% van de omzet. Deze overeenkomst zou later, toen Chanel de rechten terug wilde kopen, tot een juridische strijd leiden. Chanel slaagde niet in haar opzet, en in de jaren vijftig nam de familie Wertheimer haar bedrijf volledig over – en bezit het nog steeds.

Boven: Leden van het Amerikaanse Women's Army Corps (WAC) genieten van de eerste sprayparfum na de bevrijding van Parijs in 1944.

Links: De eenvoudige en moderne fles van N°5 is een designicoon geworden.

Rechts: Marilyn Monroe met een fles Chanel N°5 bij het Ambassador Hotel, New York, 24 maart 1955.

Boven: Andy Warhols interpretatie van de iconische parfumfles.

Rechts: Een Chanel-advertentie in een Engels tijdschrift, jaren negentig.

Boven: Detail van een kettingarmband van verguld metaal met bedels.

Onder: Chanel-armband met bedels met de symbolen van het merk. Verguld metaal. Maison Chanel, vroege jaren negentig.

Onder: Vintage oorhangers van Chanel met het dubbele C-logo. Verguld metaal. Maison Chanel, eind jaren tachtig.

Links: Chanel-oorknopjes met opengewerkte merknaam. Verguld metaal en imitatieparels. Maison Chanel, eind jaren tachtig.